

ДЕРЖЛІСАГЕНТСТВО
ДЕРЖАВНЕ СПЕЦІАЛІЗОВАНЕ ГОСПОДАРСЬКЕ
ПІДПРИЄМСТВО «ЛІСИ УКРАЇНИ»
(ДП «ЛІСИ УКРАЇНИ»)

ЗАТВЕРДЖУ

Начальник Вознесенського надлісництва

філії «Південний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

(посада керівника надлісництва)

Олександр ЧИКАЧОВ

(власне ім'я та ПРІЗВИЩЕ)

(Підпис)

02 20 26р.

**ПЛАН ВЕДЕННЯ ГОСПОДАРСТВА
(ПЛАН ЛІСОУПРАВЛІННЯ)**

Вознесенського надлісництва
філії «Південний лісовий офіс»

ДП «Ліси України»

на 2026 рік

Зміст

Розділ 1. Загальна інформація про Надлісництво	3
1.1.1. Організаційна структура	3
1.1.2. Право власності та користування	4
1.1.3. Зобов'язання щодо FSC ®	4
1.1.4. Опис території Надлісництва	5
Розділ 2. Цілі ведення господарства	6
2.1.1. Стратегічні цілі	6
2.1.2. Оперативні плани	7
2.1.3. Шляхи досягнення	8
2.1.4. Залученість в місцеву економіку	9
Розділ 3. Характеристика лісових ресурсів	9
3.1.1. Розподіл площі за категоріями	9
3.1.2. Особливості ландшафту	10
3.1.3. Економічні аспекти	10
3.1.4. Диверсифікація діяльності	10
Розділ 4. Екологічні цінності	11
4.1.1. Виявлення та картування	11
4.1.2. Режим охорони	11
Розділ 5. Природоохоронні заходи	12
5.1.1. Збереження біорізноманіття	12
5.1.2. Охорона раритетних видів	13
5.1.3. Водоохоронні зони	14
5.1.4. Грунтозахисні заходи	14
Розділ 6. План господарської діяльності	15
6.1.1. Розрахункова лісосіка	15
6.1.2. План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок	15
6.1.3. Лісовідновлення та лісорозведення	18
6.1.4. Охорона лісів від пожеж	19
6.1.5. Захист лісу від шкідників і хвороб	19
6.1.6. Господарська діяльність Надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВВП	20
6.1.7. Дотримання принципу невиснажливості	20
Розділ 7. Моніторинг лісів	20
7.1.1. Методика моніторингу	20
7.1.2. Періодичність	22
7.1.3. Показники	22
7.1.4. Документування результатів	23
Розділ 8. Соціальні аспекти	23
8.1.1. Права працівників, гігієна та безпека праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2	23
8.1.2. Охорона праці	23
8.1.3. Взаємодія з громадами	24
8.1.4. Вирішення конфліктів	25

Розділ 1 «Загальна інформація про Вознесенське надлісництво»

1.1.1. Організаційна структура

Вознесенське надлісництво розташоване на території Вознесенського адміністративного району Миколаївської області. *Поштова адреса: вул. Мар'їна роца 3, с. Бузьке, Миколаївська область, 56541, E-mail: voznenske.lg@e-forest.gov.ua*

Основною структурною одиницею надлісництва є лісництво.

Вознесенське надлісництво є структурним підрозділом філії «Південний лісовий офіс» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та у своїй діяльності керується Положенням про надлісництво розробленим відповідно до Статуту ДП «Ліси України» і затверджено наказом філії «Південний лісовий офіс», а також Конституцією та законами України, указами Президента України та постановами Кабінету Міністрів, національними стандартами іншими нормативно-правовими актами. Колективним договором, наказами і дорученнями директора філії у відповідності до мети та предмету діяльності філії.

В структуру Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» входить 7 лісництв :

№ п/п	Найменування лісництв	Площа, га
1	Братське	2587,4
2	Прибузьке	4581,0
3	Сланецьке	4084,0
4	Вознесенське	3990,1
5	Веселинівське	3363,4
6	Андріївське	1628,4
7	Новоодеське	3839
Загальна площа надлісництва		24073,3

В територію Вознесенського надлісництва входять 17 територіальних громад, а саме:

Братська ОТГ

Бузька ОТГ

Веселинівська ОТГ

Веснянська ОТГ

Вознесенська ОТГ

Дорошівська ОТГ

Сланецька ОТГ

Костянтинівська ОТГ

Миколаївська ОТГ

Мостівська ОТГ

Новоодеська ОТГ

Новомар'ївська ОТГ

Олександрівська ОТГ

Ольшанська ОТГ

Прибужанівська ОТГ

Степівська ОТГ

Сухоєланецька ОТГ

Середній вік насаджень становить 43 роки, а середня зміна запасу за рік – 1,48 м3/га.

Виходячи з приведеного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, виділені наступні категорії лісів:

- ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення – 5635,7 га або 23,4%;
- рекреаційно-оздоровчі ліси – 2147,2 га або 8,9%;
- захисні ліси – 16290,4 га або 67,7%;

Головне завдання надлісництва - відтворення і збереження лісів для сучасних і майбутніх поколінь, будівництво і ремонт доріг, збільшення прибутку надлісництва, а також продаж лісопродукції.

Діяльність надлісництва базується на екологічно орієнтованих принципах ведення лісового господарства та лісокористування, а саме:

- збереження лісів високої природоохоронної цінності;
- збереження біотичного різноманіття;
- посилення водоохоронних, захисних, санітарно-гігієнічних, оздоровчих та інших корисних властивостей лісів;
- проведення рубок, які відповідають екології лісу та мінімізації негативного впливу на довкілля під час лісозаготівель;
- охорона лісів від пожеж, захист від шкідників та хвороб;
- невиснажливого, безперервного і постійного лісокористування.

Безперервне, невиснажливе і раціональне використання лісових ресурсів передбачає планомірне задоволення потреб виробництва і населення в деревині та іншій лісовій продукції, розширене відтворення, поліпшення породного складу і якості лісів, підвищення їх продуктивності, збереження біологічного різноманіття.

1.1.2. Право власності та користування

Загальна площа земель лісового фонду станом на 01.01.2025 року	Площа земель, які вилучені у звітному періоді	в т.ч. площа земель на яку отримано державні акти	Кількість	
			лісництв	Майстерських дільниць
24073.3	-	15180	7	41

1.1.3. Зобов'язання щодо FSC®

Вознесенське надлісництво дотримується зобов'язань щодо FSC®. Декларація щодо дотримання вимог FSC®.

У відповідності до основних вимог принципів і критеріїв FSC, а також єдиних міжнародних індикаторів, адаптованих на національному рівні, 11 червня 2024 року схвалено «FSC стандарт системи ведення лісового господарства для України».

У Вознесенському надлісництву філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» - дотримуються всіх діючих законів, нормативних документів і ратифікованих Українською державою міжнародних угод, конвенцій і договорів, які не протирічають українському законодавству:

- підтримувати і підвищувати соціально-економічний добробут працівників Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
- сприяти підтриманню і підвищенню соціально-економічного добробуту місцевих громад;
- ефективно господарювати на території Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України», використовувати всі види лісових ресурсів і корисних властивостей лісів на принципах сталого ведення лісового господарства;

- підтримувати, зберігати, відновлювати послуги екосистем та цінності довкілля на території Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
  - уникати негативних впливів на довкілля, виправляти або пом'якшувати такі впливи:
  - вести господарювання відповідно до «Плану ведення господарства» із врахування масштабу, інтенсивності та ризиків господарської діяльності;
  - вести моніторинг виконання «Плану ведення господарства», екологічних та соціальних впливів від господарської діяльності філії та змін екологічного стану на території Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України», аналізувати результати моніторингу та застосувати їх у подальшому плануванні діяльності;
  - забезпечити відкритість, доступність та безоплатність інформації про результати всіх видів моніторингу, за винятком конфіденційності інформації;
  - підтримувати і збагачувати особливі цінності для збереження (ОЦЗ) на території Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України»;
  - планувати і виконувати господарські заходи, проводити свою діяльність у відповідності як до економічних, екологічних та соціальних стратегій і цілей Вознесенське надлісництво філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України».
- Відповідальний за ведення сертифікації по Вознесенському надлісництву провідний інженер лісового господарства Валковський Євген.

Усім працівникам надлісництва свою виробничу діяльність проводити згідно своїх посадових обов'язків у відповідності до вимог «FSC національного стандарту системи ведення лісового господарства для України».

1.1.4. Опис території Надлісництва

Згідно лісорослинного районування територія лісгоспу відноситься до степової зони.

Клімат району розташування лісгоспу помірно-континентальний з жарким літом та м'якою зимою. Перехід середньодобової температури через 0 °C відбувається в першій декаді березня, а через 5 °C - в кінці березня - на початку квітня.

Коротка характеристика кліматичних умов, що мають значення для лісового господарства, приведена в таблиці 1.3.1.

Із кліматичних факторів, що негативно впливають на ріст і розвиток лісових насаджень наступні: засухи, зливи, недостатня кількість опадів, суховії.

Територія лісгоспу розташована в межах правобережної Придніпровської височини, частина його території (ур. "Рацинська дача", Гнилий Сланець) відноситься до Причорноморської низовини. Рельєф території рівнинний, плато розділяються річковими долинами, балками та ярами.

Найменування показників	Одиниці вимірювання	Значення	Дата
1. Температура повітря:			
- середньорічна	градус	+8,3	
- абсолютна максимальна	градус	+38,0	липень
- абсолютна мінімальна	градус	-32,0	січень
2. Кількість опадів на рік	мм	407	
3. Тривалість вегетаційного періоду	днів	215	
4. Пізні весняні заморозки			II декада квітня
5. Перші осінні заморозки			II декада жовтня
6. Середня дата замерзання рік			I декада січня
7. Середня дата початку паводку			II декада березня
8. Сніговий покрив:			
- товщина	см	5	
- час появи			грудень

- час сходження у лісі			березень
9. Глибина промерзання ґрунту	см	20	
10. Напрямок панівних вітрів за сезонами:			
- зима	румб	ПнС	
- весна	румб	ПдЗ	
- літо	румб	Пд	
- осінь	румб	ПдС	
11. Середня швидкість панівних вітрів за сезонами:			
- зима	м/сек	7	
- весна	м/сек	7	
- літо	м/сек	6	
- осінь	м/сек	6	
12. Відносна вологість повітря	%	60	

Основними типами і видами ґрунтів є звичайні чорноземи. В 1978-1979 р.р. на території лісгоспу було проведено ґрунтово-лісотипологічне обстеження, де приведено детальний опис ґрунтових різновидностей.

Відсутність на території області корінних деревостанів зумовило необхідність виділення тільки едаптів, без виділення типів лісу, оскільки останні тут ще не сформувалися.

На території лісгоспу проявляються всі форми ерозії ґрунтів, але на локальних ділянках. Переважна частина балок і ярів заліснена, або заросла чагарниками, вкрита дерниною.

Характеристика рік та водоймищ

Найменування рік	Куди впадає ріка	Загальна протяжність, км	Ширина лісових смуг вздовж берегів річок, м	
			згідно нормативів	фактична
Південний Буг	Чорне море	792	1000	-
Мертвовод	Південний Буг	114	400	-
Арбузинка	Мертвовод	51	300	-
Гнилий Сланець	Південний Буг	103	400	-

Територія лісгоспу розташована в басейні ріки Південний Буг.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до сухих. Рівень ґрунтових вод коливається від 50 до 100 м в залежності від рельєфу. Болота займають площу 199,1 га.

Водний режим території лісгоспу залежить, в основному, від атмосферних опадів, а ґрунтові води суттєвого значення не мають.

Розділ 2 «Цілі ведення господарства»

2.1.1. Стратегічні цілі

- відтворення та підвищення продуктивності лісових насаджень, посилення їх корисних властивостей, підвищення родючості ґрунтів;

- забезпечення охорони лісів від пожеж, незаконних рубок, шкідників і хворіб, пошкоджень внаслідок антропогенного та інших шкідливих факторів;

- вжиття заходів у порядку та в межах чинного законодавства щодо запобігання злочинам і адміністративним правопорушенням у сфері лісового та мисливського господарства;

- ефективне використання лісових ресурсів з дотриманням затверджених правил і норм на ринкових засадах;

- ведення лісового господарства на підставі затверджених в установленому порядку матеріалів лісовпорядкування, використання лісових ресурсів способами, які забезпечують збереження корисних властивостей лісів, а також сприяють їх охороні.

- захисту та відновлення;
- організація та ведення лісового господарства у відповідності до національних і міжнародних стандартів;
- ведення первинного обліку лісів;
- забезпечення дотримання заповідного режиму та вимог щодо охорони територій та об'єктів природно-заповідного фонду;
- впровадження сучасних методів і способів лісівництва, надаючи перевагу наближеному до природи;
- здійснення заготівлі деревини на основі екологозберігаючих технологій та забезпечення електронного обліку деревини;
- здійснення побічних користувань лісом та заготівлі другорядних лісових матеріалів;
- ведення мисливського господарства, контроль за дотриманням правил полювання у межах мисливських угідь, облік мисливської фауни та її використання;
- дотримання законодавства з охорони праці щодо безпечного виконання робіт;
- забезпечення вирішення питань цивільного захисту та здійснення заходів щодо захисту населення під час надзвичайних ситуацій
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничих та екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- збільшення лісистості території до науково обгрунтованого оптимального рівня;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач оцінюється через кількісні очікувані економічні, соціальні та екологічні результати.

Важливе значення мають ліси для охорони навколишнього природного середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню гідрологічного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил, безпосередньо використовується в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

Ліси є національним багатством країни і за своїм призначенням та місцем розташування виконують екологічні (водоохоронні, захисні, санітарно-гігієнічні, оздоровчі, рекреаційні), естетичні, виховні та інші функції і підлягають державній охороні. Усі ліси на території України становлять її лісовий фонд.

2.1.2. Оперативні плани

Оперативні плани лісового господарства – це детальний документ, який визначає конкретні дії та заходи, необхідні для досягнення стратегічних цілей лісового господарства в певний період.

Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього середовища прийнятий у надлісництві погоджений виробничими і лісовими відділами з планами філії «Південного лісового офісу» ДП «Ліси України».

2.1.3. Шляхи досягнення

Основні цілі і задачі ведення лісового господарства наступні:

- прозоре використання лісових ресурсів у відповідності до їх цільового призначення;
- використання лісових ресурсів повинно базуватись на принципах невиснажливості та безперервності і проводитись в обсягах, які не перевищують щорічного приросту деревини;
- ефективне використання лісових ресурсів на ринкових засадах;
- удосконалення економічно-фінансового стану надлісництва;
- забезпечення прибутковості ведення лісового господарства;
- нарощування ресурсного і екологічного потенціалу лісу;
- розроблення системи заходів щодо розширеного відтворення лісових ресурсів з орієнтацією на багатоцільове використання лісів;
- вирішення лісівничо-екологічних проблем в зоні діяльності надлісництва;
- оптимізація структури надлісництва, збільшення лісистості території до науково обґрунтованого оптимального рівня;
- розробка та проведення комплексу заходів щодо охорони та захисту лісових ресурсів, які би унеможливили або сприяли зменшенню фактів незаконного вирубування деревини;
- розширення природно-заповідного фонду для збереження типових та унікальних природних комплексів та об'єктів рослинного і тваринного світу;
- здійснення системи заходів щодо сприяння розвитку підприємницької діяльності підприємницьких структур;
- впровадження сучасних організаційних форм господарювання, сприяння покращенню економічних показників діяльності надлісництва;
- зростання зайнятості, посилення соціальної захищеності та збільшення добробуту працівників надлісництва;
- сприяння вирішенню соціальних, екологічних і економічних проблем місцевих громад;
- забезпечення широкого висвітлення лісогосподарських заходів у засобах масової інформації, співпраця з науковими, екологічними та громадськими організаціями у формування лісової політики.

Рівень досягнення поставлених цілей і задач буде оцінюватись через кількісні результати. У даному випадку мова буде йти про очікувані економічні, соціальні та екологічні результати. Зрозуміло, що оцінка цих результатів не може претендувати на виняткову точність, але вона необхідна з погляду перспектив розвитку лісового господарства надлісництва.

Оперативний план лісового господарства – це детальний документ, який визначає конкретні дії та заходи, необхідні для досягнення стратегічних цілей лісового господарства в певний період. Виробничо-фінансовий план з лісового та мисливського господарства та охорони навколишнього середовища прийнятий у надлісництві погоджений виробничими і лісовими відділами з планами філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України».

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства, потребує комплексного підходу та застосування різноманітних заходів.

Основні шляхи та способи включають в себе:

1. Планування та організація
Розбиття загальних завдань на конкретні під завдання з визначенням відповідальних осіб та термінів виконання.
2. Складання плану виконання робіт, що дозволить контролювати процес і вчасно коригувати дії
3. Ефективне використання людських, матеріальних та фінансових ресурсів для досягнення поставлених цілей.
4. Застосування сучасних технологій і обладнання для зменшення негативного впливу на лісові екосистеми.

5. Висадка саджанців лісових порід для відновлення зрубаних або пошкоджених лісів
6. Проведення заходів з догляду за молодняками
7. Підвищення рівня охорони лісів та посилення відповідальності за незаконні дії
8. Регулярний контроль за станом лісових екосистем та ефективністю виконання заходів.
9. Аналіз отриманих результатів та внесення необхідних корективів у плани
10. Взаємодія з місцевими громадами, а саме залучення місцевих громад до участі у лісогосподарських заходах
11. Використання сучасних наукових знань та технологій.

Досягнення завдань, визначених в оперативних планах лісового господарства є складним і багатогранним процесом, який вимагає комплексного підходу та залучення різноманітних ресурсів.

Відсутність державного фінансування в лісовій галузі є серйозною проблемою, яка потребує негайного вирішення.

Виробничо-господарська діяльність Вознесенського надлісництва включає лісозаготівлю, лісовідновлення та ведення мисливського господарства, надає послуги по перевезенню лісоматеріалів та рекреаційні послуги.

Основною лісозаготівельною лісопродукцією є:

- круглі лісоматеріали (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина промислового використання (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина непромислового використання (хвойних, листяних порід)

Лісові ресурси — це і деревина, і технічна сировина, і харчові та кормові ресурси. Важливого значення набувають ліси як засіб охорони навколишнього середовища. Завдяки захисним властивостям ліси сприяють поліпшенню водного режиму територій, підвищенню врожайності сільськогосподарських культур.

У сукупності з іншими природними ресурсами лісові ресурси являють собою складову частину продуктивних сил країни безпосередньо беруть участь в економічному розвитку, у забезпеченні соціальних потреб суспільства, виступають одночасно як засіб виробництва, предмет і продукт праці.

2.1.4. Залученість в місцеву економіку

Виробничо-господарська діяльність Вознесенського надлісництва включає лісозаготівлю, надає послуги по перевезенню лісоматеріалів лісовідновлення, ведення мисливського господарства, та рекреаційні послуги.

Основною лісозаготівельною продукцією на 2026 рік планується:

- круглі лісоматеріали (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина промислового використання (хвойних, листяних порід),
- дров'яна деревина непромислового використання (хвойних, листяних порід)

Розділ 3 «Характеристика лісових ресурсів»

3.1.1. Розподіл площі за категоріями

Існуючий поділ лісів на категорії проведено згідно Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок, затверджених постановою КМ України від 16.04.07р. № 733.

Основні показники лісового фонду сформовані в цілому по надлісництву. Стан лісового фонду в межах категорій лісів, господарських частин, панівних порід і господарських секцій приведено в окремих книгах проєктів організації та розвитку лісового господарства (Вознесенського, Сланецького, Веселинівського та Миколаївського лісових господарств).

Загальна площа земель лісового фонду Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» становить 24073 га в тому числі вкрита лісовою

рослинністю 15744 га або 65%. Із вкритої лісом площа шпилькових насаджень становить 3467 га або 22%, твердолистяних – 11560 га або 73%, м'яколистяних – 86 га або 1%.

Середній вік насаджень становить 43 років, а середня зміна запасу за рік – 1.48 м3/га.

- Виходячи з приведеного у відповідність до Порядку поділу лісів на категорії та виділення особливо захисних лісових ділянок (2007) поділу лісів державного підприємства на категорії, їх функціонального значення, встановленого в них режиму ведення лісового господарства і лісокористування на наступний ревізійний період, виділені наступні категорії лісів:
- *ліси природоохоронного, наукового, історико-культурного призначення – 5635,7 га або 23,4%;*
- *рекреаційно-оздоровчі ліси – 2147,2 га або 8,9%;*
- *захисні ліси – 16290,4 га або 67,7%;*

3.1.2. Особливості ландшафту

Територія лісгоспу розташована в межах правобережної Придніпровської височини, частина його території (ур. "Рацинська дача", Гнилий Сланець) відноситься до Причорноморської низовини. Рельєф території рівнинний, плато розділяються річковими долинами, балками та ярами. Територія лісгоспу розташована в басейні ріки Південний Буг.

За ступенем вологості більша частина ґрунтів відноситься до сухих. Рівень ґрунтових вод коливається від 50 до 100 м в залежності від рельєфу. Болота займають площу 199,1 га.

3.1.3. Економічні аспекти

Район розташування надлісництва відноситься до числа сільськогосподарських районів області. Провідною галуззю народного господарства є сільське господарство, основним напрямком якого є вирощування пшениці, кукурудзи, ячменю, соняшника, цукрового буряка, бобових. Розвинуте також тваринництво.

Лісозаготівельних та деревообробних підприємств в районі діяльності надлісництва немає.

Лісистість адміністративних районів, на території яких розташований надлісництво складає в середньому 3,5 %.

Ліси на території районів розташовані нерівномірно, більшістю по схилах балок та ближче до річок. Основним сортиментом, який заготовляється в лісгоспі є дрова паливні.

Споживачами деревини є місцеве населення, заклади соціальної сфери. Ліси надлісництва експлуатаційного значення не мають. Деревина, що вирубується, в основному, дров'яна. Потреба в деревині, як нині, так і в майбутньому, буде забезпечуватися за рахунок постачання її з інших регіонів країни.

3.1.4. Диверсифікація діяльності

При плануванні діяльності надлісництва, спрямованої на розширення джерел прибутків, економічного сталого розвитку, планується на 2026 рік диверсифікація діяльності у розрізі заготівлі інших лісотвірних порід. Враховуючи специфіку регіону основними лісотвірними породами надлісництва становлять: сосна, ясен, акація, дуб.

Для збільшення прибутку планується розширення асортименту порід (гледіція, черемха, скумпія, клен, туя) забезпечуючи таким чином, задовільний санітарний стан насаджень.

Планування рекреаційної і туристичної діяльності, зокрема удосконалення дійсних рекреаційних зон (Актовський каньйон , урочище Лабіринт) та влаштування нових для зменшення антропогенного навантаження та сповільнення дигресії автохтонних насаджень.

Розділ 4 «Екологічні цінності»

4.1.1. Виявлення та картування

На території Вознесенського надлісництва заплановані заходи щодо визначення, картування і охорони лісів високої природо-охоронної цінності (ОЦЗ) та репрезентативних ділянок.

Окрім ОЦЗ і репрезентативних ділянок екосистем, підприємство в процесі планування, відводу та таксації лісосік виділяє наступні ключові об'єкти (окремі дерева і групи дерев, які представляють цінність для збереження біорізноманіття) згідно постанови 499 від 12 травня 2023 року, а саме ключові об'єкти:

1. Древа і групи дерев важливі для фауни.
2. Вікові дрва бука лісового, клена-явора і ялиці білої.
3. Древа, які рідко зустрічаються в насадженні, або мають кормову цінність для фауни.

При проведенні моніторингу репрезентативних ділянок та ОЦЗ із залучення сторін чий інтереси зачеплено, зацікавлених сторін та експертів планується провести зміни у картографії території Вознесенського надлісництва при динаміці даних ділянок.

4.1.2. Режим охорони

Для Вознесенського надлісництва основою для дотримання вимог, щодо визначення для збереження рідкісних і таких, що перебувають під загрозою зникнення, видів тваринного і рослинного світу у межах території України, її континентального шельфу та виключної (морської) економічної зони, а також узагальнені відомості про сучасний стан цих видів тваринного і рослинного світу та заходи щодо їх збереження і відтворення є Червона книга України, Бернська Конвенція, Боннська конвенція, Зелена книга України.

Матеріалами базового лісовпорядкування , якими користується в процесі своєї господарської діяльності Балтське надлісництво, виділені території для включення до Смарагдової мережі, які наведені в таблиці 4.2.

Таблиця 4.2.

Території виділені для включення до Смарагдової мережі

Назва лісництва	Перелік кварталів,	Площа, га	Коротка характеристика території
Прибузьке	1-128	4470,5	UA 0000272
Вознесенське	17-98	2115,5	UA 0000272
Братське	1-62	2587,4	UA 0000272
Возсіятське	1-31	1338,0	UA 0000272
Єланецьке	1-22	1286,0	UA 0000272
Разом		11797,4	

Розділ 5 «Природоохоронні заходи»

5.1.1. Збереження біорізноманіття

Основними господарськими заходами, що заплановані в ОЦЗ є:

- Рубки догляду.
- Вибіркові санітарні рубки.
- Протипожежні заходи.
- Сприяння природному поновленню.

Особливостями проведення лісгосподарських заходів в ОЦЗ є:

• Під час проведення рубок догляду зберігається природне поновлення цінних видів, особливо коли йому загрожує небезпека витіснення іншими видами.

• Методи та способи проведення рубок догляду мають забезпечувати мінімальне порушення лісового середовища й дерев, що залишаються, тому інтенсивність рубок догляду за лісом знижено від нормативних показників на 35-50 %.

План виявлення і взяття під охорону особливих цінностей для збереження

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону особливо цінних для збереження лісів.	Заходи щодо охорони особливо цінних для збереження лісів.	Хто проводить
1	Проведення консультацій з зацікавленими сторонами щодо визначення розташування відтворювальних ділянок мисливських господарств на території підприємства.	Оголошення «режиму тиші» та обмеження господарської діяльності в період з 01.04. по 15.06.	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
2	З метою збереження біорізноманіття, продовжувати виявляти ліси високої природоохоронної цінності та залишати ключові біотопи і об'єкти при проведенні лісосічних робіт.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при проведенні безперервного лісовпорядкування, відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів - (протягом року). При виявленні, виділяються ОЦЗ.	Ідентифікація ОЦЗ та встановлення режиму охорони.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування ОЦЗ для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться ОЦЗ	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення ОЦЗ протягом року.		Адміністрація філії

5.1.2. Охорона раритетних видів

Проведення навчання з персоналом надлісництва та підрядних організацій щодо запобіганню збору, полюванню чи відлову рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та їх оселищ.

Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок поліпшення якісного складу лісів (протягом 2026 року).

При виявленні, виділяти ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису.

Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності.

При лісозаготівлях дотримання календарних строків проведення заходів (режиму тиші) та безпечних для довкілля технологічних процесів, режиму охорони.

Контроль лісництв за дотриманням працюючих в лісі природоохоронних вимог, проведення рейдів.

Інформування громадськості та зацікавлених сторін про наявність рідкісних видів та видів, що перебувають під загрозою, та оселищ, встановлених режимів охорони.

Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин.

«План виявлення і взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів рослин і тварин»

№ пп	Назва заходу щодо виявлення та взяття під охорону рідкісних і зникаючих видів	Заходи щодо охорони рідкісних і зникаючих видів	Хто проводить
1	Створення об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ) в місцях зростання або мешкання рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин, значимих на регіональному рівні.	Рубки, не проводяться.	Спеціалісти філії, зацікавлені сторони
2	Проведення науковцями НПП «Бугський Гард» польових робіт із вивчення фауни рідкісних і зникаючих видів та планування заходів щодо їх збереження та покращення умов існування.	Створення охоронних зон.	Науковці НПП «Бугський Гард»

3	Проведення обстеження земельних лісових ділянок при відводах і таксації лісосік рубок головного користування та рубок формування і оздоровлення лісів -протягом 2026 року. При виявленні, виділяються ключові біотопи і об'єкти біорізноманіття, згідно переліку ключових біотопів та об'єктів біорізноманіття та їх опису.	Збереження ключових біотопів і об'єктів біорізноманіття.	Спеціалісти філії, лісничі, зацікавлені сторони
4	Проведення картування місць зростання та мешкання популяцій рідкісних та зникаючих видів флори і фауни для забезпечення їх збереження при здійсненні господарської діяльності;	На картах-схемах по лісництвах наносяться рідкісні та зникаючі видів і біотопи	Спеціалісти філії.
5	Залучення зацікавлених сторін та науковців до виявлення рідкісних та зникаючих видів рослин і тварин та встановлення режиму охорони.		Адміністрація філії

Охорона видів рослин і грибів занесених до списку, на державному рівні забезпечується шляхом заходів:

- установка особливого правового статусу,
- заборона або обмеження їх використання,
- врахування вимог щодо їх охорони під час розробки нормативних актів місцевого рівня,
- системна робота щодо виявлення місць їх зростання, проведення постійного спостереження за станом популяцій, пріоритетного створення на територіях, де вони зростають системи заповідних та інших об'єктів, що особливо охороняються.
- урахування спеціальних вимог щодо охорони під час розміщення продуктивних сил, ведення господарської діяльності, вирішенні питань відведення земельних ділянок, розробки проектної та проектно-планувальної документації, екологічної експертизи.

5.1.3. Водоохоронні зони

Рік та водойм, розташованих на території Вознесенського надлісництва не має.

При проведенні робіт на лісосіках негативний вплив на водні об'єкти, а саме забруднення, засмічення та виснаження водних ресурсів або погіршення якості вод, порушення гідродинамічного режиму поверхневих та підземних вод, вплив на гідрологічний та гідрохімічний стани поверхневих водойм не передбачається.

Водопостачання працівників зайнятих на виконанні лісгосподарських робіт, здійснюється привізною водою питної якості, що підвозиться господарським транспортом від джерела централізованого постачання.

5.1.4. Грунтозахисні заходи

Грунтовий покрив Вознесенського надлісництва неоднорідний, представлений переважно дерново-підзолистими, сірими лісовими ґрунтами.

Грунтоутворюючими породами є піщані та глинисто-піщані водно- льодовикові відклади.

При проведенні господарської діяльності на території Вознесенського надлісництва на лісову підстилку та поверхню ґрунтів можливий вплив у вигляді механічного порушення ґрунту технікою, яка буде використовуватись під час лісозаготівлі. Станом на сьогодні не виявлено явних пошкоджень ґрунтового покриву та проявів де градаційних процесів під впливом водної, вітрової ерозій або обумовлених проведенням лісогосподарських робіт. Суттєвих пошкоджень ґрунтового покриву, в процесі лісогосподарської діяльності не виявлено. З метою збереження ґрунтів, їх водно-фізичних властивостей, запобігання ерозійним процесам під час лісозаготівлі використовуються машини та механізми, що забезпечують мінімальне пошкодження ґрунтів.

У процесі реалізації планової діяльності на локальній території відбуваються незначні фізичні впливи на геологічне середовище.

Рівнинний рельєф, лісова підстилка та наявність розвинутої підлісної рослинності захищають поверхню ґрунту від проявів водної ерозії, практично виключають прояви ерозійних процесів.

Розділ 6 «План господарських заходів»

6.1.1 Розрахункова лісосіка

Рубки головного користування на території Вознесенського надлісництва не планувалися та не проводяться.

6.1.2 План рубок формування і оздоровлення лісів та інших рубок

В процесі своєї господарської діяльності, щодо проведення рубок формування та оздоровлення лісів і інших рубок, Вознесенське надлісництво керується щорічними обсягами, які є обґрунтованими і запроектованими матеріалами базового лісовпорядкування.

План рубок формування і оздоровлення лісів та інших заходів, пов'язаних і не пов'язаних з веденням лісового господарства по філії "Південний лісовий офіс" на 2026 рік				
Вознесенське надлісництво				
(форма 01-ЛГ план)				
Показники	Всього куб.м	у тому числі:		
		3 місяці	6 місяців	9 місяців
1	2	3	4	5
Рубки формування і оздоровлення лісів та інші заходи пов'язані та не пов'язані з веденням лісового господарства, усього, площа га (1+2+3)	540,000	130,000	266,000	416,000
загальна маса	9 070,000	2 473,000	4 795,000	6 922,000
ліквід	8 200,000	2 250,000	4 385,000	5 870,000
ділова	200,000	70,000	135,000	165,000
дрова	7 800,000	2 180,000	4 250,000	5 550,000

1. Рубки догляду за лісом всього, площа - га (а+б+в+г)	188,000	42,000	61,000	141,000
загальна маса	1 943,000	462,000	1 045,000	1 432,000
ліквід	1 730,000	420,000	950,000	1 270,000
ділова	80,000	20,000	50,000	70,000
дрова	1 650,000	400,000	900,000	1 200,000
з них а) освітлення, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
б) прочищення, площа - га	15,000			11,000
загальна маса	40,000			35,000
ліквід				
ділова				
дрова				
в) проріджування, площа - га	76,000	17,000	36,000	55,000
загальна маса	605,000	110,000	330,000	440,000
ліквід	550,000	100,000	300,000	400,000
ділова				
дрова	550,000	100,000	300,000	400,000
г) прохідні рубки, площа - га	97,000	25,000	25,000	75,000
загальна маса	1 298,000	352,000	715,000	957,000
ліквід	1 180,000	320,000	650,000	870,000
ділова	80,000	20,000	50,000	70,000
дрова	1 100,000	300,000	600,000	800,000
2. Інші види рубок формування і оздоровлення лісів та інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства всього, площа - га (а+б+в+г+д+ж)	352,000	88,000	205,000	275,000
загальна маса	7 127,000	2 011,000	3 750,000	5 490,000
ліквід	6 470,000	1 830,000	3 435,000	4 600,000
ділова	120,000	50,000	85,000	95,000
дрова	6 150,000	1 780,000	3 350,000	4 350,000
а) Санітарні рубки всього, площа - га	352,000	88,000	205,000	275,000
загальна маса	7 127,000	2 011,000	3 750,000	5 490,000
ліквід	6 470,000	1 830,000	3 435,000	4 600,000
ділова	120,000	50,000	85,000	95,000

дрова	6 150.000	1 780.000	3 350.000	4 350.000
з них: - вибіркові санітарні рубки, площа - га	347,000	85,000	200,000	270,000
загальна маса	6 677.000	1 670.000	3 300.000	5 040.000
ліквід	6 070.000	1 520.000	3 035.000	4 200.000
ділова	70.000	20.000	35.000	45.000
дрова	5 800.000	1 500.000	3 000.000	4 000.000
- суцільні санітарні рубки, площа - га	5,000	3,000	5,000	5,000
загальна маса	450.000	341.000	450.000	450.000
ліквід	400.000	310.000	400.000	400.000
ділова	50.000	30.000	50.000	50.000
дрова	350.000	280.000	350.000	350.000
б) Лісовідновні рубки, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
в) Рубки переформування, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
г) Рубки, пов'язані з реконструкцією деревостанів , площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
д) Ландшафтні рубки, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
ж) Інші заходи з формування та оздоровлення лісів, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				

з) Інші заходи, пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				
3. Інші заходи, не пов'язані з веденням лісового господарства, площа - га				
загальна маса				
ліквід				
ділова				
дрова				

Технологічні карти на розробку лісосік всіх видів рубок складаються відповідно Додатку 2 до Мінімальних вимог щодо безпеки та здоров'я на роботі працівників лісового господарства та під час виконання робіт із зеленими насадженнями (пункт 8 глави 1 розділу Х) (НПАОП 02.0-7.01-23), де в розділі (VIII. Природоохоронні вимоги) вказуються заходи з мінімізації впливу на довкілля при рубках.

Часові рамки проведення рубок встановлюються лісорубним квитком

6.1.3. Лісовідновлення та лісорозведення

Заплановані площі лісовідновлення та лісорозведення у 2026 році наведено у таблиці

Найменування робіт, заходів	Один. вимір.	План на 2026 р.
Садіння і висівання лісу - всього	га	
в т. ч. лісових культур зі скороченим оборотом рубки	га	
шляхом реконструкції малоцінних насаджень	га	
селекційним садивним матеріалом	га	
Природне поновлення	га	43.8
в т. ч. сприяння природному поновленню	га	
сприяння природному поновленню на придатних для створення лісів землях, не вкритих лісовою рослинністю	га	
Догляд за лісовими культурами в переводі на однократний - всього	га	926
в т. ч. ручним способом	га	
Догляд за природним поновленням в переводі на однократний	га	
Обробіток ґрунту під лісові культури наступного року - всього	га	
в т.ч. для лісорозведення	га	
Заготівля лісового насіння - всього	кг	5376
в т. ч.: сосни	кг	50
жолудів дуба звичайного	кг	3780
із всього селекційне лісове насіння	кг	3950
Посів у розсадниках насіння деревних і чагарникових порід - всього	га	3
в т. ч. у теплицях і парниках	га	0.01
селекційного насіння	га	0.1
Вирощування садивного матеріалу із закритою кореневою системою	тис. шт.	

в т.ч. в селекційно-насіненних центрах	тис. шт.	
Вирощування стандартних саджанців	га	0,36
	тис. шт.	2
Вирощування садивного матеріалу на площах з крапельним зрошуванням	га	
Переведення лісокультур у вкриті лісовою рослинністю землі	га	45
Переведення ділянок з природним поновленням у вкриті лісовою рослинністю землі	га	43,4

Основними деревними породами для лісовідновлення в Вознесенському надлісництві є сосна, акація, дуб.

6.1.4. Охорона лісів від пожеж

Ступінь пожежної небезпеки території Вознесенського надлісництва за «Шкалою оцінки природної пожежної небезпеки ділянок лісового фонду», розробленою інститутом «Укрдерждипроліс» становить I клас пожежної небезпеки.

Високий клас пожежної небезпеки обумовлений наступними чинниками:

- значною питомою вагою вкритих лісовою рослинністю земель хвойних порід;
- перевагою молодняків та середньовікових насаджень;
- близьке розташування лісових масивів до населених пунктів;
- значне відвідування лісу туристами, відпочиваючими.

Надлісництвом планується:

1. Скласти мобілізаційно-оперативний план взаємодії на ліквідації великої лісової пожежі (взаємодія зі службами ДСНС в Миколаївській області)

2. Забезпечити пожежний персонал засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) (вогнетривкий одяг, шолом або каска, окуляри, респіратори, шкіряні рукавиці, спеціальне шкіряне взуття).

3. Навчання персоналу з пожежної безпеки (навчання планується протягом усього року).

4. Навчання за курсом «Пожежний рятувальник на гасінні лісових пожеж» або «Керівник гасіння лісової пожежі».

В кожному лісництві обладнані пункти зосередження протипожежного інвентаря, які постійно доукомплектовуються необхідними засобами пожежогасіння.

Для виявлення і гасіння пожеж задіяні 36 штатних одиниці лісової охорони. Для цих цілей використовуються: лопати - 295 шт., граблі – 61 шт., сокири - 41 шт., ранцеві оприскувачі - 57 шт., бензопили – 7 шт., пожежні рукави – 880 м, переносні радіо станції -2 шт., та ряд інших приладів, обладнання і інструментів.

В пожежонебезпечний період планується надлісництвом здійснюється чергування, згідно розроблених графіків, конторах філії і лісництв.

6.1.5. Захист лісу від шкідників і хворіб

Обсяги заходів профілактики і боротьби зі шкідниками та хворобами лісу на протязі останніх років залишаються стабільними. Планові лісозахисні заходи виконуються відповідно до завдань та планів лісозахисних роботах з метою збереження стійкості насаджень, запобіганню розвитку патологічних процесів, зменшення шкоди, що завдається шкідниками, хворобами, стихійними природними явищами.

Протягом 2026 року Вознесенське надлісництво планує провести лісопатологічного обстеження на підставі інвентаризації осередків шкідників і хворіб лісу на площі – 23000 га.

Біологічні заходи боротьби включає в себе охорону та обгороджування мурашників 12 шт. на площі 70 га, виготовлення та розташування літучих гніздівець 120 шт. на площі 300 га.

Серед моніторингу шкідників та хворіб лісу поширена закладка постійних моніторингових пробних площ.

6.1.6. Господарська діяльність надлісництва на забруднених радіонуклідами територіях, з урахуванням рівня їх забрудненості, у тому числі ВВП

Територія Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» не забруднена радіонуклідами.

6.1.7. Дотримання принципу невиснажливості

Плановий обсяг заготівлі деревини від рубок формування і оздоровлення лісів на 2026 рік становить 9070 м³. Згідно проектів організації та розвитку лісового господарства щорічна середня зміна запасу деревини складає 35650 м³. Вознесенське надлісництво планує не перевищувати щорічний допустимий обсяг заготівлі деревини, що не перевищує загальну середню зміну запасу.

Надлісництво дотримується принципу невиснажливості обсягу заготівлі недеревної лісової продукції та комерційних послуг у зв'язку з видачою лімітів згідно проекту організації та розвитку лісового господарства (виданою Київською державною лісовпорядною експедицією).

Розділ 7 «Моніторинг лісів»

7.1.1. Методика моніторингу

Моніторинг може бути внутрішнім і зовнішнім.

Внутрішній моніторинг проводиться на рівні надлісництва. Надлісництво визначає порядок проведення внутрішнього моніторингу з урахуванням вимог цього Порядку та інших актів законодавства

Моніторинг для виявлення та опису впливів господарської діяльності на довкілля включає:

1. Результат діяльності з поновлення (критерій 10.1)
2. Використання для відновлення видів, які добре екологічно адаптовані (критерій 10.2)
3. Інвазивність або інші негативні впливи, пов'язані з будь-якими чужорізними видами в межах одиниці господарювання (критерій 10.3)
4. Підтвердження, що генетично модифіковані організми на використовуються (критерій 10.4).
5. Результати лісівничої діяльності (критерій 10.5.)
6. Негативні валиви застосування добрив на цінності довкілля (критерій 10.6)
7. Негативні впливи застосування пестицидів (критерій 10.7)
8. Негативні впливи застосування засобів біологічної боротьби (критерій 10.8)
9. Вплив природних небезпек (критерій 10.9)
10. Вплив розвитку інфраструктури, транспортування та лісівничих заходів на рідкісні види та види, що перебувають під загрозою, оселища, екосистеми, ландшафтні цінності, води та ґрунти (критерій 10.10)
11. Вплив заготівлі та вилучення деревини на недеревну лісову продукцію, цінності довкілля, ліквідні відходи деревини та інші види продукції та послуги (критерій 10.11)
12. Екологічно прийнятною утилізацією відходів (критерій 10.12)

Моніторинг для виявлення та опису соціальних впливів господарської діяльності, включає:

1. Доказами незаконної або недозволеної діяльності (критерій 1.4)
2. Відповідністю національному законодавству, ратифікованим міжнародним конвенціям та обов'язковим нормам і правилам (критерій 1.5)
3. Вирішення спорів і скарг (критерій 1.6, 2.6 і 4.6)•
4. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується прав працівників (критерій 2.1)
5. Гендерною рівністю, сексуальними домаганнями та гендерною дискримінацією (критерій 2.2)
6. Програми та заходи (видами діяльності), що стосується безпеки та гігієни праці (критерій 2.3)

7. Виплатою заробітної плати (критерій 2.4)
8. Навчання працівників (критерій 2.5), здоров'я працівників, які зазнають дії пестицидів, якщо пестициди застосовуються (критерій 2.5 і критерій 10.7)
9. Виявлення місцевих громад та їхніх законних прав (критерій 4.1)
10. Повним виконанням умов юридичного обов'язкових угод (критерій 4.2)
11. Стосунками з громадами (критерій 4.2)
12. Охороною місць особливого культурного, екологічного, економічного, релігійного або духовного значення для місцевих громад (критерій 4.7)
13. Місцевим економічним і соціальним розвитком (критерій 4.2.4.3.4.4.4.5)
14. Продукування різноманітних вигід та/або продуктів (критерій 5.1)
15. Підтримання та/або посилення послуг екосистем (критерій 5.1)
16. Заходами з підтримання або посилення послуг екосистем (критерій 5.1)
17. фактичними у порівнянні із запланованими річними обсягами заготівлі деревної та недеревної лісової продукції (критерій 5.2)
18. Використання місцевої переробки, надання послуг на виробництві зі створенням доданої вартості (критерій 5.4)
19. Довгостроковою економічною життєдіяльністю (критерій 5.5)
20. Категоріями 5 і 6 особливих цінностей для збереження, визначених у критерії 9.1

Моніторинг для виявлення та опису змін екологічних умов

1. Цінностями довкілля та функціями екосистем, у т.ч. накопиченням та утриманням вуглецю (критерій 6.1) включно із ефективністю визначених та вжитих заходів із запобігання неодиї діяльності на цінності довкілля, помякшення таких впливів і відновлення цих цінностей (критерій 6.3)
2. Рідкісними видами та видами, що перебувають під загрозою, і ефективністю вжитих заходів з охорони цих видів та їх оселищ (критерій 6.4)
3. Репрезентативними ділянками та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.5)
4. Абригенними видами, що трапляються природно та біологічним різноманіттям, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.6.)
5. Водотоками, водними об'єктами, кількістю та якістю води, а також ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.7)
6. Ландшафтними цінностями та ефективністю вжитих заходів з їх збереження та/або відновлення (критерій 6.8)
7. Перетворення природних лісів на плантації або на нелісові (види землекористування) (критерій 6.9)
8. Категоріями 1-4 особливих цінностей для збереження, визначеними згідно з критерієм 9.1 та ефективністю вжитих заходів з їх притримання та/або збагаченням
9. Рівнем забруднення одиниці господарювання радіонуклідами.

Суб'єкти, які беруть участь у підготовці та проведенні моніторингу

1. Участь у підготовці та проведенні моніторингу можуть брати:
  - Суб'єкти, які проводять, які проводять моніторинг
  - Суб'єкти, які ініціюють проведення моніторингу
  - Суб'єкти, які здійснюють науковий супровід моніторингу
  - Суб'єкти, які залучають до опитування, спостереження або виконання робіт(завдань) моніторингу на етапі проведення дослідження
2. Суб'єктами моніторингу можуть бути:
  - Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
  - Державне агенство лісових ресурсів України
  - Державне спеціалізоване господарське підприємство «Ліси України»
  - Місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування
  - Сторони чий інтереси зачеплено, зацікавлені сторони та експерти
  - Наукові установи, інші юридичні установи.
3. Ініціаторами моніторингу можуть бути суб'єкти, вказані вище, а також громадські об'єднання, підприємства, установи, організації та інші юридичні і фізичні особи.

4. Найбільш детальний моніторинг складу насаджень, вікового розподілу, повноти, запасу та інших таксаційних показників, а також рівня біорізноманіття, включаючи наявність рослинного покриву та недеревної продукції, тощо проводиться під час базового лісовпорядкування раз в десять років, яке здійснюється як складова процесу планування ведення лісового господарства. Дані лісовпорядкування служать для розробки щорічних планів.
5. Моніторинг відповідності вимогам національного законодавства здійснюється всіма працівниками у відповідності до напрямків діяльності.

Процедура підготовки та проведення моніторингу

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятими програмами моніторингу. Програма визначає процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються надлісництвом. Моніторинг охоплює період від одного дня (поточний моніторинг за виконанням денних норм виробітку, кількості заготовленої чи переробленої продукції) до одного року (моніторинг планових показників діяльності за рік). Детальний моніторинговий стан лісового фонду та наявності лісових ресурсів проводиться раз у 10 років під час базового лісовпорядкування. Моніторинг також враховує чутливість та стан навколишнього середовища.

Моніторинг ОЦЗ проводиться як правило щороку. Це здійснюється представниками надлісництва та управління охорони навколишнього середовища. Також лісова охорона під час обходів лісових масивів періодично спостерігає за змінами в ОЦЗ. Всі записи моніторингу аналізуються та використовуються в процесі діяльності. Всі наукові дослідження проводяться з відома та за підтримки лісових підприємств. Також відслідковуються всі нові дані, які мають відношення до управління ОЦЗ.

7.1.2. Періодичність

Періодичність з якою здійснюються ті чи інші заходи з моніторингу встановлюються з вихарування масштабу та інтенсивності лісгосподарської діяльності а також з чутливістю ресурсів що підлягають даній ділянці. Регулярність моніторингу забезпечує порівняння результатів, виявлення змін, коригування планів.

Моніторинг здійснюється у відповідності з прийнятою програмою моніторингу. Програма визначають процедуру моніторингу та відповідальних осіб. Частота, інтенсивність та обсяги моніторингу залежать від інтенсивності та обсягів робіт, які здійснюються підприємством.

Моніторинг ОЦЗТ проводиться на підприємстві щорічно спеціалістами надлісництва за участю всіх зацікавлених сторін. В ході моніторингу оцінюється ефективність заходів із збереження або поліпшення ОЦЗ та їх стан.

Підчас проведення моніторингових досліджень до консультацій можуть залучитися представники місцевого природного середовища, науково-дослідних установ, громадських і природоохоронних неурядових організацій, місцеві та запрошені експерти різних профілів. Представники місцевих громад, інші зацікавлені сторони.

Дані моніторингу записуються та зберігаються в центральній базі даних, оскільки це зручно для аналізу довгострокових тенденцій щодо ОЦЗ. Про те моніторинг конкретних ОЦЗ не завжди виявляє причину спостережувальних змін у ОЦЗ.

7.1.3. Показники

Структура системи моніторингу в Сколівському надлісництві охоплює всі види діяльності і проводиться на різних рівнях - від майстерської ділянки до вищого керівництва.

Індикатори моніторингу встановлені та охоплюють соціальні, економічні та екологічні аспекти:

- Соціальні включають підтримку місцевої інфраструктури; охорону та підтримання місць особливого історичного, соціального та культурного значення; забезпечення робочими місцями місцевого населення; навчання та підвищення кваліфікації працівників; створення

та підтримка об'єктів рекреації та зон масового відпочинку;

■ Економічні включають ріст прибутку в довгостроковому періоді; ріст балансової вартості підприємства; ріст виробництва продукції і продуктивності праці; обсяги та стабільність поставок деревини;

■ Екологічні включають підтримання та підвищення якості об'єктів ПЗФ; ідентифікацію та охорону рідкісних та зникаючих видів; підтримання захисних функцій лісів; охорона лісів від шкідників, хвороб, а також від самовільних рубок; заготівля деревини в рамках встановленої розрахункової лісосіки тощо.

7.1.4. Документування результатів

1. Результати моніторингу надлісництва зазначаються у звіті, який готує суб'єкт моніторингу. Звіт може містити таблиці, діаграми, графіки та інші форми узагальнення інформації.

2. Результати моніторингу, які проводилися іншими організаціями, надаються надлісництву у встановлені строки.

3. Результати моніторингу можуть передаватися іншим особам або оприлюднюватися ними лише за згодою ініціатора моніторингу.

Розділ 8 «Соціальні аспекти»

8.1.1 Права працівників, гігієна та безпеки праці, гендерна рівність, як це визначено в принципі 2

Надлісництво дотримуються правил гігієни та безпеки праці для захисту працівників від професійних загроз, безпеці та здоров'ю. Вознесенське надлісництво планує комплексні заходи по покращенню охорони праці. Доведені до працівників та виконуються правила гігієни та безпеки праці що відповідають інструкції МОП гігієни та безпеки праці на лісгосподарських та лісозаготівельних роботах.

Здійснювати внутрішній контроль дотримання правил з охорони праці та техніки безпеки.

Забезпечити збільшення персонального захисного одягу та засобів індивідуального захисту згідно затверджених норм.

Вознесенське надлісництво сприяє гендерній рівності у працевлаштуванні в можливостях навчання, укладанні угод, в процесах залученості до господарської діяльності, жінки та чоловіки працюють на однакових умовах, отримують однакову заробітну плату за однаково виконану роботу.

Права працівників, гігієни та безпеки праці, гендерної рівності на підприємстві повністю гарантуються та виконуються на підставі основних наступних документів:

- Конституції України,
- Статуту підприємства,
- Колективного договору,
- Галузевої угоди,
- Штатного розпису,
- Посадових інструкцій,
- Положення про службу ОП,
- Конвенції МОП про працю, ратифікованих Україною (№ 29; 87; 98; 100; 105; 111; 138; 182;)

8.1.2. Охорона праці

Охорона праці в лісовому господарстві, зокрема в надлісництві є надзвичайно важливим аспектом. Робота майстрів лісу та інших працівників пов'язана з підвищеним ризиком. Ефективна система управління охороною праці в надлісництві є запорукою безпеки працівників та безпечної роботи підприємства.

Система управління охороною праці в надлісництві включає в себе кілька взаємопов'язаних елементів, а саме:

1. Нормативно-правова база:

- Законодавство України про охорону праці
- Галузеві нормативи та правила
- Внутрішні положення та інструкції надлісництва
- 2. Організаційна структура:
  - Посада відповідального за охорону праці
  - Комісія з охорони праці
- 3. Документація:
  - Інструкції з охорони праці
  - Журнали реєстрації інструктажів
  - Акти перевірок умов праці
  - Протокол засідань комісії з охорони праці
- 4. Заходи щодо забезпечення охорони праці
  - Оцінка ризиків
  - Проведення інструктажів
  - Надання засобів індивідуального захисту
  - Медичні огляди
  - Контроль за дотриманням вимог охорони праці

Взаємодія між службою охорони праці філії та працівниками надлісництва є ключовими для забезпечення безпечних умов праці в лісовому господарстві. Цей процес передбачає регулярний обмін інформацією, проведення інструктажів, спільну розробку заходів безпеки та оперативне реагування на виявлені проблеми. Основні напрямки взаємодії, це:

1. Інформування працівників (проведення інструктажів, вступні, періодичні, цільові та позапланові інструктажі, розповсюдження інструкцій, плакатів, буклетів, організація тренінгів, використання наочних посібників).
2. Консультації (Індивідуальні консультації, групові консультації)
3. Спільна розробка заходів безпеки (аналіз виробничого процесу, розробка планів заходів, впровадження заходів)
4. Контроль за дотриманням вимог охорони праці (перевірка робочих місць, розслідування інцидентів, притягнення до відповідальності)
5. Заохочення працівників (премії за безпечну роботу, оголошення подяк)

Ефективна система моніторингу та контролю є ключовим фактором у забезпеченні безпечних умов праці. Вона дозволяє виявляти та усувати потенційні небезпеки, знижувати та усувати потенційні небезпеки, знижувати ризики нещасних випадків і професійних захворювань, а також підвищувати загальну ефективність надлісництва.

8.1.3. Взаємодія з громадами

Зона діяльності надлісництва розташована на території 12 місцевих громад (Братська ОТГ, Бузька ОТГ, Веселинівська ОТГ, Веснянська ОТГ, Вознесенська ОТГ, Дорошівська ОТГ, Єланецька ОТГ, Костянтинівська ОТГ, Миколаївська ОТГ, Мостівська ОТГ, Новоодеська ОТГ, Новомар'ївська ОТГ, Олександрівська ОТГ, Ольшанська ОТГ, Прибужанівська ОТГ, Степівська ОТГ, Сухоєланецька ОТГ). Шляхом залучення цих громад, встановлено їхні права на землеволодіння, на доступ та використання лісових ресурсів та послуг екосистем, їхні звичаєві права та законні права і обов'язки, які застосовуються в межах одиниці господарювання.

До послуг з лісозаготівель, перевезення лісопродукції, проведення рубок догляду, санітарних рубань, догляду за лісовими культурами залучатимуться працівники на умовах трудових угод та договорів підряду.

Фінансовим планом надлісництва передбачено сплату всіх видів податків та рент відповідно до податкового законодавства.

8.1.4. Вирішення конфліктів

Вознесенське надлісництво виявляє, запобігає і вирішує всі спори, щодо питань статутного або звичайного права, які можуть бути своєчасно врегульовані без судового розгляду, шляхом залучення сторін чиї інтереси зачеплено.

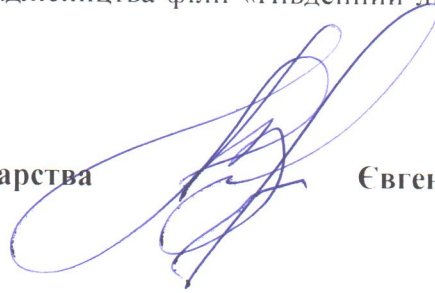
Ведеться документація, яка відображає процес розгляду скарг та його результати: журнал реєстрацій звернень громадян, книга звернень громадян, протоколи засідань і їх рішення, колективний договір.

Надлісництво залучає до всіх видів процедур чоловіків, жінок, молодь, людей похилого віку, соціальних меншин тощо.

Під час залучення сторін чиї інтереси зачеплено обов'язково здійснюється реєстрація підсумків таких зустрічей, а саме: листування у паперовому чи електронному вигляді – реєстрація листів шляхом присвоєння їм вихідних номерів у «Журналі вихідної кореспонденції філії», для результатів проведення діалогів, круглих столів, засідань, зборів, зібрань-протоколи тощо.

Для внесення змін та пропозицій, звернення приймаються за адресою Вознесенського надлісництва, вул. Мар'їна роща, буд. 3, с. Бузьке, Вознесенський район, Миколаївська область, 56541, з понеділка по п'ятницю з 08-00 до 16-30, обідня перерва з 12-00 до 13-00, на електронну адресу voznenske.lg@e-forest.gov.ua. Особа відповідальна за врегулювання спорів: начальник Вознесенського надлісництва філії «Південний лісовий офіс» ДП «Ліси України» Олександр Чикачов.

Провідний інженер лісового господарства

Євген ВАЛКОВСЬКИЙ